

PLA DOCENT

1. Dades descriptives de l'assignatura

- **Nom de l'assignatura:** Dret penal econòmic
- **Curs Acadèmic:** 2013/2014 Curs: 3er i 4art Trimestre: 2on
- **Titulació / Estudis:** Grau en Dret
- **Llengua o llengües de docència:** Castellà
- **Professorat:** Prof. Dr. Ricardo Robles Planas

2. Presentació de l'assignatura

L'assignatura analitza el Dret penal econòmic des d'una perspectiva penal, substantiva, com político-criminal, i centrant-se tant en els aspectes teòrics com en els pràctics.

Els objectius d'aquesta assignatura són: conèixer el fenomen de la delinqüència econòmica, les seves principals característiques, la evolució de la política criminal en aquest àmbit, el fenomen de la criminalitat en l'empresa i les regles d'imputació de responsabilitat penal individual i a la pròpia persona jurídica i la tipologia de delictes econòmics existents al Codi Penal español.

L'assignatura s'organitza en classes magistrals bidireccionals.

Com a recomanacions generals per superar la matèria, cal destacar l'assistència a les classes magistrals.

3. Competències a assolir en l'assignatura

Competències generals

G.5. Capacidad de gestionar la información: selección de fuentes, síntesis de la información y evaluación crítica de la información relevante

G.6.- Capacidad para aplicar los conocimientos teóricos a situaciones y problemas reales

Competències específiques

E.6.- Capacidad para diseñar, aplicar y evaluar programas de prevención y políticas públicas y capacidad de sugerir alternativas.

E.8.- Capacidad de aplicar los conocimientos adquiridos en el seno de instituciones públicas y privadas del sector: equipos de valoración forense, equipos de ejecución de penas no privativas de libertad,

prisiones, asistencia a la víctima, ayuntamientos, centros de investigación, y empresas.

4. Continguts

Mòdul A.- Qüestions fonamentals de la Part General del Dret Penal Econòmic

- 1. Política criminal i legislació penal socioeconòmica: la prevenció i els seus límits en el Dret penal econòmic**
- 2. La imputació penal en l'empresa I: la imputació a persones físiques**
- 3. La imputació penal en l'empresa II: la imputació a la persona jurídica**
- 4. Sancions i procediment penal pels delictes econòmics**

Mòdul B.- Els delictes socioeconòmics en particular

- 5. Protecció dels treballadors**
 - 5.1. Salut, seguretat i drets socials.
 - 5.2. Discriminació.
- 6. Protecció dels consumidors**
 - 6.1. Salut i interessos econòmics.
 - 6.2. Publicitat enganyosa
- 7. Protecció de la salut dels ciutadans en general**
 - 7.1. Delictes contra el medi ambient.
 - 7.2. Delictes contra l'ordenació del territori
- 8. Protecció dels creditors**
 - 8.1. Obtenció fraudulenta de crèdit i insolvències punibles
- 9. Protecció dels competidors i del mercat**
 - 9.1. Propietat intel·lectual i propietat industrial.
 - 9.2. Secrets industrials.
 - 9.3. Alteració de preus.
 - 9.4. Abús d'informació privilegiada
- 10. Protecció dels socis**
 - 10.1. Delictes societaris.
- 11. Protecció de les hisendes públiques i de la Seguretat Social**
 - 11.1. Delictes contra la hisenda pública.
 - 11.2. Delictes de contraban.
 - 11.3. Fraus a la Seguretat Social
- 12. Altres delictes contra l'ordre estatal de l'economia**
 - 12.1. Delictes monetaris.
 - 12.2. Delictes de blanqueig.
 - 12.3. Delictes de tràfic d'influències i altres delictes relacionats amb la corrupció de l'administració pública econòmica

5. Avaluació i metodologia

1. La **nota final** de l'assignatura s'obté a partir de dos paràmetres: la nota de pràctiques (30%) i la nota de l'examen final (70%). Tanmateix l'assignatura no es pot aprovar si no s'obté, com a mínim, un quatre en l'examen final. Si la nota de pràctiques no arriba a cinc, la nota d'examen esdevindrà la nota final de l'assignatura (100%). Als efectes de calcular la nota final de l'assignatura, el percentatge que representa la nota de pràctiques només es tindrà en compte quan així es beneficiï a l'alumne/a.

2. La nota de pràctiques s'obtindrà de la mitjana aritmètica de les notes dels treballs pràctics. Els alumnes que decideixin optar a la nota de pràctiques hauran d'elaborar un escrit d'acusació i un escrit de defensa respecte dels casos que li seran assignats. Els casos respecte dels quals s'haurà d'elaborar l'escrit d'acusació i la corresponent assignació a cada alumne estaran disponibles a l'aula global, a partir del divendres dia **17 de gener de 2014**, en un document adjunt amb un llistat amb la distribució de casos pràctics entre els alumnes. Únicament s'admetrà la resolució del cas assignat. El treball d'acusació s'haurà de lliurar, com a màxim, el dimecres dia **19 de febrer** (hora límit: 23:59 h.) a la direcció de correu electrònic **penaleconomic.upf@gmail.com**. Tots els treballs presentats fora de termini quedaran exclosos. Únicament s'entendran lliurats en forma aquells enviats a l'adreça aquí assenyalada.

L'escrit d'acusació davant del qual s'haurà de formular la defensa serà enviat a l'adreça de correu electrònic de la UPF de cada alumne (sempre i quan hagi presentat en temps i forma l'escrit d'acusació) abans del divendres **21 de febrer**. El treball de defensa s'haurà de lliurar, com a màxim, el dia **14 de març** (hora límit: 23:59 h.) novament a la direcció de correu electrònic assenyalada: **penaleconomic.upf@gmail.com**. En aquest cas, l'alumne haurà de lliurar tant la còpia del seu escrit de defensa com l'escrit d'acusació que se li va entregar. A la **convocatòria de setembre** no es tindrà en compte la nota de pràctiques.

3. La **nota de l'examen final** s'obté a partir de preguntes teòriques (50%) i de la resolució d'un cas pràctic (50%). Per poder aprovar l'examen final cal que s'obtingui, com a mínim, un quatre en cadascuna de les dues parts de l'examen.

4. Per a la **resolució del cas pràctic** de l'examen final es podrà fer ús del Codi Penal i tot el material bibliogràfic que l'alumne desitgi, excepte la computadora personal i altres dispositius electrònics. Per contra, a la resolució de les preguntes teòriques de l'examen final no es podrà utilitzar cap mena de material.

5. L'ús de mitjans il·lícits de còpia durant l'examen suposa l'anul·lació de la prova i, per tant, el suspens de l'assignatura. La mateixa conducta en els exercicis pràctics comportarà l'anul·lació de la nota de pràctiques.

6. Les **errades greus d'ortografia o de morfosintaxi** implicaran una penalització de fins a 3 punts en les notes de proves i exàmens.

6. Bibliografía

<u>Cuestiones actuales de derecho penal económico / José Ramón Serrano-Piedecabras, Eduardo Demetrio Crespo, directores ; Juan Mª Terradillos Basoco ... [et al.]</u>	--
<u>Cuestiones actuales de derecho penal empresarial / José Ramón Serrano-Piedecabras, Eduardo Demetrio Crespo, directores ; Eduardo Demetrio Crespo ...[et al.]</u>	--
<u>Curso de derecho penal económico / dirección: Enrique Bacigalupo</u>	--
<u>Derecho penal económico / Miguel Bajo, Silvina Bacigalupo</u>	Bajo Fernández, Miguel
<u>Derecho penal económico y de la empresa : parte especial / Carlos Martínez-Buján Pérez</u>	Martínez-Buján Pérez, Carlos
<u>Derecho penal económico y de la empresa : parte general / Carlos Martínez-Buján Pérez</u>	Martínez-Buján Pérez, Carlos
<u>El Derecho penal económico y empresarial ante los desafíos de la sociedad mundial del riesgo / directores: José Ramón Serrano-Piedecabras, Eduardo Demetrio Crespo ; Bernardo Feijoo Sánchez ... [et al.]</u>	--
<u>Diccionario de derecho penal económico / Javier Boix Reig (director), Paz Lloria García (coordinadora)</u>	--
<u>Manual de derecho penal económico : parte general y especial / Klaus Tiedemann</u>	Tiedemann, Klaus
<u>Memento práctico Francis Lefebvre. Penal económico y de la empresa</u>	